

Predmet: Odgovor Matičnog odbora za polja povijesti, povijesti umjetnosti, znanosti o umjetnosti, arheologije, etnologije i antropologije na Očitovanje Matičnog odbora za filozofiju, teologiju i religijske znanosti o Prijedlogu Nacionalnih sveučilišnih, znanstvenih i umjetničkih kriterija (uneseno u sustav e-savjetovanje 11. lipnja 2025.)

Poštovane kolegice i kolege,

Dana 11. lipnja 2025. u e-savjetovanju vezanom za Nacionalne sveučilišne, znanstvene i umjetničke kriterije (dalje: *Nacionalni kriteriji*) objavljeno je Očitovanje Matičnog odbora za filozofiju, teologiju i religijske znanosti (dalje: Matični odbor za filozofiju), adresirano na Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, znanost i tehnološki razvoj (dalje: NVVOZTR) koje nas je vrlo neugodno iznenadilo jer ga držimo krajnje nekorektnim na profesionalnoj, kolegijalnoj i ljudskoj razini. Očitovanje je potpisao prof. dr. sc. Josip Berdica, predsjednik Matičnog odbora za filozofiju uz suglasnost svih članova Matičnog odbora.

U Očitovanju se iznosi niz tendencioznih, čak i netočnih tvrdnji kojima se odgovornost za formuliranje *Nacionalnih kriterija* koji su upućeni u e-savjetovanje 14. svibnja 2025. godine u dijelovima koji se odnose na kriterije koji bi trebali vrijediti za sve sveučilišne nastavnike i znanstvenike i koji su nametnuti unatoč protivljenju sva tri matična odbora iz područja humanističkih znanosti (Matični odbor za filozofiju, Matični odbor za filologiju i kroatologiju te Matični odbor za polja povijesti, povijesti umjetnosti, znanosti o umjetnosti, arheologije, etnologije i antropologije (dalje: Matični odbor za povijest)) te u dijelu koji se odnosi na humanističke znanosti pokušava prebaciti na Matični odbor za povijest, a posebno na njegovu predsjednicu. Pri tome se ide toliko daleko da se namjerno iznose neistine i citiraju dijelovi teksta iz elektroničke prepiske između tri matična odbora, ne uzimajući u obzir činjenicu da su sudionici te komunikacije zbog informacija i podataka koji se u njoj iznose bili obvezni na povjerljiv odnos u ophođenju s navedenim e-porukama. **U ovom Odgovoru pozivamo se na navedenu elektroničku komunikaciju između tri matična odbora isključivo zbog toga jer bez njezina navođenja nije moguće objasniti širi kontekst postupanja Matičnog odbora za povijest. Naglašavamo da pritom nećemo iznositi nikakve informacije s kojima bi bilo nužno postupati povjerljivo.**

Ovdje ćemo se referirati samo na nekoliko dijelova Očitovanja koji su izneseni na iznimno nekorektan i neprofesionalan način:

- Točno je da je „predsjednica MO za povijest 29. svibnja 2024. godine tadašnjem Predsjedniku ovoga Matičnog odbora (prof. dr. sc. Mariju Cifraku) javila da je njezin odbor već izradio »nacrt novog pravilnika« za koji se nadaju da će biti »prihvatljiv svim humanističkim znanostima«. Dovršetak ovog nacrta MO za povijest obustavlja dok Nacionalno vijeće ne donese »smjernice za njegovu izradu«. (Citati su preneseni iz elektroničke komunikacije između predsjednika tri matična odbora.) Krajnje zlonamjernom ocjenjujemo sljedeću tvrdnju iznesenu u Očitovanju: »premda i dalje ostaje nejasno odakle legitimitet navedenom MO da to radi«.

Obrazloženje: Rad na prijedlogu novog pravilnika obustavljen je jer je na sastanku predsjednika svih matičnih odbora s predsjednikom i potpredsjednicima NVVOZTR, održanom 23. travnja 2024., najavljeno da će NVVOZTR donijeti smjernice za izradu *Nacionalnih kriterija* i uputiti ih predsjednicima matičnih odbora. To je učinjeno 6.

lipnja 2024. uz zahtjev da se usuglašeni prijedlozi *Nacionalnih kriterija* za pojedina znanstvena područja dostave do 15. lipnja 2024., ali je kasnije produljen rok do 15. srpnja 2024. Matični odbor za povijest na svojoj 1. sjednici, održanoj 18. travnja 2024., izabrao je posebno povjerenstvo koje je trebalo izraditi prijedlog novog pravilnika koji će se dalje usuglašavati unutar Matičnog odbora.

Zbog iznimno kratkog roka za izradu prijedloga novog pravilnika, odnosno Nacionalnih kriterija, Matični odbor za povijest predložio je predsjednicima druga dva matična odbora iz humanističkih znanosti da će izraditi prijedlog Nacionalnih kriterija za humanistiku koji će se dalje usuglašavati između tri matična odbora i to samo zbog činjenice da je Matični odbor za povijest već znatno odmakao u izradi navedenoga prijedloga i što u tako kratkom roku ne bi bilo moguće usuglasiti tri različita prijedloga Nacionalnih kriterija.

- Točno je, što se navodi u Očitovanju MO za filozofiju, da: „Predsjednica MO za povijest 11. lipnja 2024. godine dostavlja tadašnjem Predsjedniku ovoga Matičnog odbora (prof. dr. sc. M. Cifraku) prvi nacrt Prijedloga koji je izradio njezin odbor. U popratnom dopisu stoji da su navedeni prijedlog oni dorađivali sa svojim specifičnostima koje su na kraju manje više ostale i u finalnoj verziji: »uključili smo uređivanje znanstvenih časopisa u vrednovanje i bodovanje, povećali smo minimalni broj bodova potrebnih za sljedeći izbor (broj bodova između dva izbora, ne i ukupan broj bodova), kod izbora na radna mjesta u trajnom izboru za 4 smo povećali ukupni broj bodova, povećali smo i minimalni broj bodova potrebnih nakon prethodnog izbora, dodali još jedan znanstveni rad kao uvjet i nekoliko dodatnih uvjeta u skladu sa smjernicama NVVOZTR, od kojih pristupnik treba ispuniti najmanje tri, uključili smo vođenje kompetitivnih i međunarodnih projekata te mentoriranje doktoranata« dok »citiranost kao kriterij nismo uključili jer ga ne držimo primjerenim«. Navedeni citat preuzet je iz elektroničke komunikacije između tri matična odbora za koju smo prethodno naveli zašto mislimo da su članovi matičnih odbora bili obvezni na povjerljiv odnos u ophođenju s navedenim e-porukama. To je učinjeno isključivo zbog potrebe da Matični odbor za povijest u svom odgovoru može objasniti razloge takvog postupka.

Obrazloženje: Matični odbor za povijest predložio je promjene, koje se navode u gornjem citatu, u nadi da će njima izbjeći nametanje horizontalnih kriterija za humanističke znanosti, pri čemu su gore navedeni kriteriji mentoriranje doktoranta i vođenje kompetitivnih projekata uključeni kao opcionalni, a ne kao obvezni uvjeti. U procesu usuglašavanja između tri matična odbora s navedenim prijedlozima suglasio se Matični odbor za filologiju i unio neke dodatne prijedloge, dok je Matični odbor za filozofiju poslao svoje prijedloge i komentare koji su išli u smjeru inzistiranja na odbacivanju bilo kakvog povećanja potrebnog broja radova. Usuglašavanjem je postignut kompromis, pri čemu je **Matični odbor za povijest napravio najviše ustupaka i morao odustati od znatnog dijela svojih prijedloga, a sve u cilju postizanja kompromisnog rješenja, prihvatljivog svim trima matičnim odborima.**

Usuglašeni prijedlog tri matična odbora u ime sva tri odbora predsjednica Matičnog odbora za povijest poslala je 15. srpnja 2024. predsjedniku NVVOZTR i predsjednicima druga dva matična odbora. Stoga nije točan sljedeći navod Matičnog odbora za filozofiju, iznesen u Očitovanju: „MO za povijest sredinom srpnja 2024. godine dostavlja Nacionalnom vijeću izmijenjeni prijedlog odjeljka za humanističke

znanosti u kojem se nalazi tek jedan manji dio naših prijedloga s prethodne sjednice, a da nas nije prethodno obavijestio o tome zašto su neki naši prijedlozi bili »neprihvatljivi« pa samim time i obrisani iz prijedloga. Sporno je ovdje to što ovaj Matični odbor nije dobio na uvid »uređeni« tekst prije slanja Nacionalnom vijeću kako bi o njemu donijelo svoj sud.“

Ovu tvrdnju MO za filozofiju opovrgavaju kopije korespondencije između troje predsjednika matičnih odbora i kopija poruke predsjedniku NVVOZTR iz sredine srpnja 2024.

Vlasta Švoger <vlasta.svoger2@gmail.com>

14.
srp
2024.
14:19

prima Višnja, Mario

Poštovana kolegice, poštovani kolega,

u privitku vam dostavljam novu inačicu prijedloga Nacionalnih znanstvenih uvjeta za humanistiku.

Unijela sam sugestije MO kojima ste na čelu.

Molim vas da ovu verziju prijedloga Nacionalnih uvjeta za humanistiku proslijedite članovima svojih MO, a ja ću ih poslati članovima MO povijest.

Nadam se da ćemo se usuglasiti zbog nužnosti kompromisa.

Molim vas, javite mi jesu li ih članovi MO kojima ste na čelu prihvatili, pa ću kad se vratim u Zagreb 29. srpnja stari dio teksta ostaviti u crnoj boji, a novosti koje predlažemo u plavoj boji i izbacit ću nepotrebne komentare, odnosno one koji služe nađem međusobnom usuglašavanju. Tu verziju prijedloga Nacionalnih uvjeta poslat ću akademiku Buljanu, a vas ću staviti u kopiju.

Zahvaljujem na suradnji!

Srdačan pozdrav i ugodan odmor!

Vlasta Švoger

Jedan privitak • Skenirao Gmail

Mario Cifrak <mario.cifrak@ofm.hr>

15.
srp
2024.
07:4
4

prima ja, Višnja

Poštovane kolegice,
zahvaljujem na Vašem velikom trudu. Slažem se da moramo napraviti kompromise u pojedinim neslaganjima. Nacionalno vijeće može uvažiti nešto ili ništa od

predloženog. Prof. Buljan je govorio i o rokovima, najprije je spominjao 15. lipanj, a onda i 15. srpanj, ne znam kako stojimo s tim.

Srdačan pozdrav

Mario Cifrak

Vlasta Švoger <vlasta.svoger2@gmail.com>

pon,
15. srp
2024.
13:57

prima Hrvoje, Višnja, Mario

Poštovani akademiče Buljan,

u dogovoru s predsjednicom MO za filologiju i kroatologiju te s predsjednikom MO za filozofiju i teologiju u privitku Vam dostavljam usuglašen prijedlog Nacionalnih znanstvenih kriterija za humanističke znanosti.

Zbog velikog broja izmjena u prethodnim Pravilnicima i velikog broja izmjena/dopuna koje predlažemo nismo mogli koristiti opciju Track Changes.

Dijelovi teksta u kojima se donose izmjene i dopune (ne računajući promjenu terminologije "zvanja" u "radna mjesta") napisani su plavom bojom zbog jasnoće i preglednosti. Na nekoliko mjesta dodani su komentari s dodatnim objašnjenjima.

Želim Vam ugodan odmor!

S poštovanjem,

Vlasta Švoger,

predsjednica MO za povijest, povijest umjetnosti, znanost o umjetnosti, arheologiju, etnologiju i antropologiju

Napomena: Zbog potrebe da se usuglašeni prijedlog Nacionalnih kriterija za humanističke znanosti dostavi predsjedniku NVVOZTR 15. srpnja 2024., članovi Matičnog odbora za povijest žurnom komunikacijom putem WhatsApp grupe MO povijest, koju je predsjednica Matičnog odbora formirala tog dana u jutarnjim satima, odustali su od velikog dijela svojih prijedloga i prihvatili prijedloge MO za filozofiju koji su uključeni u usuglašeni prijedlog poslan predsjedniku NVVOZTR 15. srpnja 2024.

- Zlonamjernom, krajnje nekolegijalnom i neprofesionalnom te tendencioznom ocjenjujemo tvrdnju iznesenu u Očitovanju Matičnog odbora za filozofiju: „Tijekom našeg prvog zajedničkog sastanka predsjednikâ i potpredsjednikâ triju matičnih odbora iz područja humanističkih znanosti održanog 16. prosinca 2024. postalo je razvidno da jedan od ova tri matična odbora na sebe preuzima »odlučujuću« ulogu koja se svela na često korištenu frazu »nama je to neprihvatljivo«. U konačnoj verziji dostavljenog prijedloga za humanistiku značajan dio prijedloga ovog Matičnog odbora nije uvažen i to bez ikakvog argumentiranog obrazloženja. Ističemo da smo prije ovoga sastanka dostavili i svoj prijedlog doradenog i u nekim detaljima izmijenjenog postojećeg Pravilnika (NN 111/22) koji je predsjednica MO za povijest odbila uz obrazloženje: »Nema teoretske šanse da Nacionalno vijeće prihvati ovakav prijedlog«, te se i dalje

ustrajalo na ovakvom prijedlogu kakav imamo trenutno u javnoj raspravi. Naš prijedlog je išao za time da unesemo nužne i minimalne promjene u postojeći Pravilnik kojim bi se konačno riješile uočene nedorečenosti i manjkavosti“.

Obrazloženje: Matični odbor za filozofiju ovdje namjerno izostavlja činjenicu da je sastanak predsjednika i potpredsjednika tri matična odbora održan na zahtjev radne skupine NVVOZTR i da su na njemu sudjelovali i potpredsjednici tri matična odbora, a ne samo njihovi predsjednici kako su predložili predstavnici NVVOZTR. Sastanku su nazočili i potpredsjednici tri matična odbora samo zbog inzistiranja predsjednice Matičnog odbora za povijesne znanosti da na navedenom sastanku sudjeluju i potpredsjednici tri matična odbora, a ne samo predsjednici. Predsjednik i potpredsjednici Matičnog odbora za filozofiju zamjenske kriterije koji bi se primijenili u slučaju da pristupnik ne ispunjava jedan od horizontalnih kriterija gledali su isključivo iz perspektive kolegica i kolega iz znanstvenih polja u njegovoj nadležnosti i tražili su da se iz navedenih zamjenskih kriterija uklone svi kriteriji koji nisu primjenjivi na polja filozofije, teologije i religijskih znanosti, ne vodeći računa o tome da bi navedeni kriteriji trebali vrijediti za sve sveučilišne nastavnike i znanstvenike iz humanističkih znanosti. Radilo se, primjerice, o organiziranju određenog broja izložaba i uređivanju njihova kataloga te o osmišljavanju i sudjelovanju u realizaciji znanstveno-popularizacijskih projekta u kojima sudjeluju znanstvenici/ce iz nekih znanstvenih polja u nadležnosti Matičnog odbora za povijesnt. Za navedene (i neke druge uvjete), štiteći interese svih znanstvenih polja u nadležnosti Matičnog odbora za povijesne znanosti, ali i kolegica i kolega iz drugih znanstvenih polja koji osmišljavanju i provode takve aktivnosti, predsjednica navedenog Matičnog odbora izjavila je „to je nama neprihvatljivo“. Također, predstavnici Matičnog odbora za filozofiju iznosili su neke prijedloge za koje je na temelju dosadašnjih sastanaka s predstavnicima radne skupine NVVOZTR za humanističke znanosti bilo potpuno jasno da neće biti prihvaćeni. U tom kontekstu je predsjednica Matičnog odbora za povijesne znanosti izjavila »Nema teoretske šanse da Nacionalno vijeće prihvati ovakav prijedlog«, što je u Očitovanju Matičnog odbora za filozofiju zlonamjerno i tendenciozno predstavljeno bez objašnjavanja šireg konteksta.

Spomenuti sastanak trajao je 4 sata, održan je bez nazočnosti predstavnika NVVOZTR i tek je u četvrtom satu sastanka postignut određeni napredak u smjeru usuglašavanja stajališta, ali su i dalje ostali neriješeni neki konkretni prijedlozi oko kojih se predstavnici tri matična odbora nisu uspjeli usuglasiti. Oko nekih prijepornih pitanja ni u kasnijem usuglašavanju pisanim putem nije postignuta suglasnost. Predsjednica Matičnog odbora za povijest u ime tri matična odbora poslala je 14. siječnja 2025. (do kada je bio krajnji rok za predaju navedenog dokumenta) taj do kraja neusuglašeni prijedlog Nacionalnih kriterija za humanističke znanosti, s komentarima tri matična odbora vezanima za neusuglašene dijelove teksta, predsjedniku i članovima radne skupine NVVOZTR koji su bili zaduženi za koordinaciju s matičnim odborima i koji su izradili konačni prijedlog Nacionalnih kriterija za humanističke znanosti.

U završnom dijelu svog Očitovanja Matični odbor za filozofiju nekolegijalno i netočno isključivo svom predsjedniku pripisuje zasluge za iznošenje navedenih elemenata, unesenih u *Nacionalne kriterije* koji nisu primjereni humanističkim znanostima, premda su navedene elemente kao neprimjerene za humanističke znanosti u više navrata argumentirano iznijele i predsjednice druga dva matična odbora.

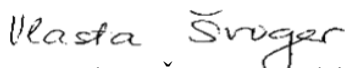
Indikativno je da se Matični odbor za filozofiju u svom Očitovanju na *Nacionalne kriterije* usmjerio isključivo na prebacivanje odgovornosti na Matični odbor za povijest i odbacivanje

bilo kakve vlastite odgovornosti u oblikovanju prijedloga Nacionalnih kriterija za humanističke znanosti u kojem su sudjelovala sva tri matična odbora iz humanističkog područja, ali su njihovi prijedlozi gotovo do neprepoznatljivosti izmijenjeni od strane NVVOZTR, te na iznošenju onih aspekata *Nacionalnih kriterija* koji nisu prihvatljivi humanističkim znanostima. **Osim odbacivanja odgovornosti i iznošenja kritika, Matični odbor za filozofiju nije iznio nikakve konkretne prijedloge kako bi Nacionalni kriteriji za humanističke znanosti trebali izgledati.**

Zaključno napominjemo da je Matični odbor za povijest svoj dopis, usvojen na 13. sjednici Matičnog odbora 24. travnja 2025., koji je uputilo NVVOZTR i koji su potpisali svi članovi Matičnog odbora, kolegijalno poslao na znanje i predsjednicima i potpredsjednicima druga dva matična odbora iz humanističkih znanosti. U tom je dopisu Matični odbor za povijest iznio konkretne prijedloge za uklanjanje nedorečenosti u *Nacionalnim kriterijima* i dijelova koji nisu primjereni humanističkim znanostima, od kojih su neki uključeni u završnu inačicu prijedloga *Nacionalnih kriterija* koja je upućena u e-savjetovanje 14. svibnja 2025., dok drugi, možda još važniji, nisu.

Nažalost, takav kolegijalan odnos od strane Matičnog odbora za filozofiju nismo doživjeli.

U Zagrebu, 13. lipnja 2025.

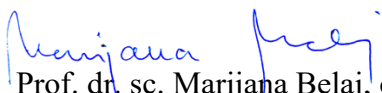
Dr. sc. Vlasta Švoger, predsjednica Matičnog odbora

Prof. dr. sc. Dragan Damjanović, potpredsjednik Matičnog odbora

Prof. dr. sc. Ivan Majnarić, potpredsjednik Matičnog odbora

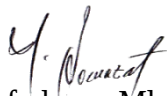
Prof. dr. sc. Marijana Belaj, članica

Prof. dr. sc. Dalibor Davidović, član

Dr. sc. Ljiljana Dobrovšak, članica

Prof. dr. sc. Mladen Domazet, član

Dr. sc. Tatjana Tkalčec, članica

Dr. sc. Danko Zelić, član